

Vragen over de eerste Bestuursrapportage 2026

Naam: Tessa van Prooijen (PRO)

Datum van indienen vragen: 8 juni 2026

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
1	p. 28	In de Berap staat: 'De belangrijkste verklaring is in de eerste plaats de toevoeging aan de vastgoedportefeuille van de Dumpel, Theothorne en het gemeentehuis.' Vraag: Waaruit bestaat de toevoeging aan de vastgoedportefeuille in 2026, met name in het geval van de Dumpel en Theothorne?	Voor Theothorne is een onderhoudsplanung toegevoegd na het afronden van de renovatie. Voor De Dumpel is, als gevolg van een verandering van de strategie (voorlopig aanhouden in plaats van sloop), alsnog een onderhoudsplan opgesteld.
2	p. 27	Er wordt aangegeven dat door een te laag onderhoudsniveau eerder de onderhoudskosten voor ons vastgoed hoger uitvallen. Tegelijkertijd loopt ons huidige uitvoering van onderhoud ook achter. Vraag: Lopen we hierdoor het risico dat de kosten in de toekomst weer hoger uit gaan vallen?	Het achterlopen in de uitvoering van het onderhoud is in veel gevallen het gevolg van toekomstige ontwikkelingen in het pand waarmee het onderhoud gecombineerd kan worden, denk hierbij aan een renovatie of verduurzaming. Het risico dat kosten in de toekomst hoger uitvallen als gevolg van het uitstellen wordt als beperkt ingeschat.
3	p. 27	Zo ja, wordt dit opgenomen in de risicoanalyse van de begroting straks?	Omdat het risico naar inschatting een beperkte omvang heeft ten opzichte van de totale middelen die voor onderhoud opgenomen zijn in de begroting en er voor alle objecten na deze voorgestelde begrotingswijziging structureel gedoteerd wordt aan de onderhoudsvoorziening is het niet nodig dit risico apart op te nemen in de risicoanalyse bij de begroting.
4	p. 27	Hoeveel geld kost het als we onderhoudsniveau van vastgoed naar niveau 4 brengen?	Het onderhoudsniveau dient op objectniveau bepaald te worden, naar verwachting wordt in de huidige situatie een gemiddelde conditie 4 gehaald voor alle objecten, het overgrote deel zal waarschijnlijk een gemiddelde conditie 3 hebben. Conditie 4 voor het object wil niet zeggen dat er geen elementen (zoals een dak of een installatie) met conditie 5 of 6 in het object aanwezig zijn.

** Onder verwijzing wordt u verzocht aan te geven: het onderdeel en het paginanummer in de Programmabegroting.*

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
			De condities per element worden bepaald op basis van de NEN 2767, in deze norm geeft de conditie het deel van de levensduur aan dat verstreken is. Bij conditie 4 is 87,5% van de levensduur verstreken en bij conditie 5 is dit 93,5%. In de uitvoering zijn dit minimale verschillen waarin niet zomaar een prijs gehangen kan worden. Sturen op conditie 4 kan tot gevolg hebben dat werkzaamheden een jaar eerder ingepland worden, speelruimte die ook zit in het verschuiven van werkzaamheden om deze te combineren om tot een uitvoerbare planning te komen.
Naam: Theo Kooijmans (VPR) Datum van indienen vragen: 9 juni 2026			
5		Op basis van de 1e Bestuursrapportage 2026 valt op dat de rapportage op het eerste gezicht geruststellend oogt ("vrijwel alles op groen"), maar dat daaronder een aantal structurele financiële en bestuurlijke risico's schuilgaan.	Geen vraag.
6		De gemeente presenteert voor 2026 nog steeds een positief begrotingssaldo van € 297.000, maar dat saldo is ten opzichte van de begroting binnen 5 maanden met bijna € 946.000 verslechterd. Belangrijker nog: van die verslechtering is € 1,584 miljoen structureel. Dat betekent dat de financiële problemen niet incidenteel zijn, maar doorwerken naar volgende jaren. Het resultaat blijft nog net positief (€ 297.000), maar de	Het college heeft over het algemeen de voorgestelde wijzigingen als noodzakelijk beoordeeld, zonder dat er sprake is van beleidswijziging of beleidsintensivering. De wijzigingen zijn verwerkt in de Perspectiefbrief 2027. Een begroting die structureel in evenwicht is en een gezonde financiële positie is het uitgangspunt van het college richting het opstellen van de begroting 2027 met in achtneming van de richting die u als raad meegeeft in de behandeling van de Perspectiefbrief 2027.

** Onder verwijzing wordt u verzocht aan te geven: het onderdeel en het paginanummer in de Programmabegroting.*

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		structurele effecten bedragen -€ 1,584 miljoen. Hoe beoordeelt het college de structurele verslechtering van € 1,584 miljoen? Welke maatregelen zijn nodig om dit vanaf 2027 op te vangen?	
7		Het positieve saldo wordt gedragen door incidentele voordelen zoals: asielopvang (+ € 1,65 miljoen) en renteopbrengsten schatkistbankieren (+ 150 k) , en diverse SPUK-gelden. Hoe robuust is het begrotingssaldo? Welk begrotingsresultaat resteert wanneer alle incidentele voordelen buiten beschouwing worden gelaten? Hoe groot is het structurele tekort dan?	Een robuuste begroting kun je uitleggen als een begroting die structureel in evenwicht en op orde is. In de begroting 2026 is vermeld welke incidentele lasten en baten hierin zijn opgenomen (zie pag. 130 e.v.). Dit betreft per saldo 1.100K aan baten. Hiervan hebben we bij de 1^e berap 1.000K aan baten geschrapt (mutatie vastgoed) en komen we op een bijgesteld voordelig saldo uit van 297K. Verder verwijzen we hierbij naar het antwoord op vraag 6.
8		Veel beleidsdoelen worden "conform planning" gerapporteerd, terwijl tegelijkertijd: meerdere budgetten structureel tekort blijken, beleidsdoelen onder druk staan, grote externe risico's (jeugdzorg, netcongestie, woningbouw) aanwezig zijn.	Hiermee bedoelen we dat met de kennis van nu alles conform planning verloopt en dat er nu geen aanleiding is om planning of financiën aan te passen. Dit betekent niet dat financiën of ambities niet onder druk kunnen staan. Maar nu is er geen aanleiding om een voorstel te doen om de begroting aan te passen.
9	P30: Thema Financiën: afwijking bestuurlijke doelen. "Er is een verhoogd	Welke mitigerende maatregelen heeft u getroffen?	Verkeerd boeken is daar waar mogelijk technisch afgesloten. Daarnaast wordt de begroting 2027 opgesteld in nauwe samenwerking met de budgethouders

* Onder verwijzing wordt u verzocht aan te geven: het onderdeel en het paginanummer in de Programmabegroting.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	risico op het boeken op verkeerde plekken doordat de organisatie moet wennen aan de veranderingen”		(‘week van de begroting’) zodat bekendheid en bewustwording toenemen. Het restrisico in 2026 wordt geaccepteerd, omdat er een aanzienlijk lager risico bestaat ten opzichte van voorgaande jaren juist, door de veranderingen en bestaande beheersmaatregelen in voldoende mate werken om een betrouwbare jaarrekening op te stellen.
10	P10: We blijven inzetten op een sterke sociale basis “Het komend half jaar bereiden we een advies voor, samen met de organisaties uit de samenleving om de ombuigingen in de sociale basis in te vullen, conform raadsbesluit. Dit advies zal verwerkt worden in de begroting 2027.”	Wanneer wordt dat advies naar de raad gezonden? (en wanneer in en door de raad behandeld?) Wij willen dat advies graag ruimschoots voor de begrotingsbehandeling van u ontvangen.	De besluitvorming over de budgetten 2027 vindt plaats in november door de gemeenteraad. Wij informeren, naar huidige planning, in oktober via een raadsinformatieavond over het programma Samenleven in Rheden. Onderdeel van dit programma is het inzetten op een sterke sociale basis. Deze informatieavond wordt in samenspraak met de griffie gepland.
11	Jeugdzorg blijft grootste risico	U denkt dat het Rijk waarschijnlijk niet alle tekorten gaat compenseren en dat ombuigingen noodzakelijk blijven. Hoe groot is het financiële risico als de rijkscompensatie voor jeugdzorg lager uitvalt dan verwacht? Welke extra maatregelen liggen dan op tafel?	Er wordt, naast de reeds ontvangen compensatie van het Rijk over 2023 en 2024, in onze begroting geen rekening gehouden met een aanvullende compensatie vanuit het Rijk. Wel zijn de te verwachten lasten op Jeugdzorg lager begroot vanaf 2028 op grond van de potentie voor onze gemeente bij het invoeren van de hervormingsagenda. De te verwachten realisatie betreft 3 miljoen euro. Bij het uitblijven van deze maatregelen vanuit Rijk en gemeenten is dit het financiële risico uitgaande van gelijkblijvende zorgbehoefte en zorguitgaven. In 2027 komt de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd met haar tweede advies over voortgang van de hervormingsagenda en financiële adviezen voor het Rijk op dit gebied.
12	Programma samenleving:	Vrijwel alle sociale doelen staan op groen. Tegelijkertijd: zorgkosten stijgen, ombuigingen	Wij gebruiken data van indiceringen (Csam), ons financieel instrument (unit4), financiële afspraken en landelijke cijfers.

* Onder verwijzing wordt u verzocht aan te geven: het onderdeel en het paginanummer in de Programmabegroting.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		moeten nog worden uitgewerkt, regionale inkoop verandert vanaf 2027, onzekerheden rijkscompensatie jeugdzorg . Groene stoplichten ondanks onzekerheden. Vrijwel alle sociale doelen staan op groen. Tegelijkertijd: zorgkosten stijgen, ombuigingen moeten nog worden Welke objectieve criteria worden gebruikt voor de stoplichtenrapportage? Waarom leiden deze risico's niet tot een oranje beoordeling?	Wij monitoren constant en als er aanleiding is om de begroting aan te passen, dan melden wij dat. Met deze 1e bestuursrapportage is er met de kennis van nu geen aanleiding om een oranje beoordeling aan te geven. Overigens hebben wij via een raadsinformatiebrief jeugd (september 2025) en een raadsinformatiebrief Wmo (januari 2026) u geïnformeerd over beide zorgdomeinen over de ontwikkelingen.
13	P19/20: Leefomgeving: Energietransitie financieel neutraal?	Het college stelt dat er niet meer wordt uitgegeven dan ontvangen. Tegelijkertijd ontstaat in 2026 een nadeel van € 147.000 en vanaf 2027 een structureel effect van € 300.000. Hoe verhoudt de stelling "geen nadeel" zich tot de genoemde structurele lastenstijging? Welke risico's ontstaan als SPUK-regelingen worden afgebouwd? Echter over de programmaperiode is er geen sprake van een nadeel: de totale uitgaven blijven binnen de ontvangsten uit de SPUK-financiering. Van af wanneer tot wanneer loopt die programmaperiode? Welke periode is dat – graag jaren aangeven.	De gemeente draagt zelf financieel niet bij aan de opgaven. De te besteden budgetten komen geheel vanuit SPUK gelden. Die woorden in tranches van meerdere jaren beschikbaar gesteld. Binnen die periode moet je het geld uitgeven. Te weinig uitgegeven geld vloeit terug naar de staatskas. Onze administratie is hier niet goed op ingericht. Daardoor kun je het ene jaar een tekort zien en een jaar later een overschot. Per saldo blijft het budget neutraal.

* Onder verwijzing wordt u verzocht aan te geven: het onderdeel en het paginanummer in de Programmabegroting.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
14	P20/21: Verkeer en vervoer: 599k structureel - Toelichting op de mutaties van taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	Straatreiniging (-110K structureel); Het budget is in 2024 verhoogd doordat de aanbesteding van het nieuwe contract voor het bestek vegen en onkruidbestrijding wegen in 2024 hoger is uitgevallen. Bij de programmabegroting 2024 is dit bij de autonome ontwikkelingen incidenteel meegenomen en verhoogd, dit had structureel moeten zijn. Voor 2025 en verder is deze autonome ontwikkeling destijds niet gehonoreerd. Onderhoud openbare verlichting (-96K structureel); Het budget voor het beheren van onze openbare verlichting is structureel te laag geraamd. Bij de programmabegroting 2024 is dit bij de autonome ontwikkelingen incidenteel meegenomen en verhoogd, dit had structureel moeten zijn. Gladheidsbestrijding (-293K structureel); Het budget (132K) voor de gladheidsbestrijding is als een PM post opgenomen in de begroting. Eind 2025 is er een nieuw raamcontract machinale gladheidsbestrijding aanbesteed voor 4 jaar. De prijzen zijn daarin fors gestegen en er zijn te weinig marktpartijen die op deze diensten voor 4 jaar inschrijven.	Geen vraag.

* Onder verwijzing wordt u verzocht aan te geven: het onderdeel en het paginanummer in de Programmabegroting.

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
		Gladheidsbestrijding (-100K incidenteel); Het budget (€ 132K) voor de gladheidsbestrijding is als een PM post opgenomen in de begroting. In de eerste maanden van 2026 is bovengemiddeld veel gladheid bestreden door de aanhoudende winterse omstandigheden.	
15	Structureel onderschatte onderhoudskosten:	Bij meerdere posten blijkt achteraf dat budgetten jarenlang te laag waren geraamd: straatreiniging, openbare verlichting, gladheidsbestrijding. Hoe kan het dat deze tekorten pas nu structureel zichtbaar worden? Zijn er meer onderhoudsposten waarvan het college vermoedt dat zij structureel te laag geraamd zijn?	Er wordt jaarlijks geïndexeerd of bij de aanbesteding van de nieuwe contracten, welke meestal een looptijd hebben van 4 jaar. Bij de programmabegroting 2024 is dit bij de autonome ontwikkelingen incidenteel meegenomen en verhoogd, dit had structureel moeten zijn. Voor 2025 en verder is deze autonome ontwikkeling destijds niet gehonoreerd. Aanleiding was dat de prijzen in 2024 fors gestegen waren bij de nieuwe aanbesteding.
16	Saldoneutrale wijzigingen.	Er worden tientallen saldo-neutrale wijzigingen opgevoerd waarbij met soms met honderdduizenden euro's, ja zelfs miljoenen tussen taakvelden wordt geschoven. Wilt u dit aub nader toelichten?	Met de aanvang van 2026 is er een volledig nieuw grootboekrekeningschema in gebruik genomen. Bij het gebruik hiervan blijkt dat op detailniveau de verdeling van budgetten suboptimaal is. Om het budgetbeheer te ondersteunen worden deze aanpassingen gerealiseerd door middel van een saldo neutrale boeking. In de bijlage zijn alle saldo-neutrale wijzigingen op hoofdlijnen inhoudelijk toegelicht.
17	P26: Asielopvang 1.650 k lagere lasten in eerste halfjaar	De 1^e berap overziet de lasten en baten over de eerste 3	We maken in de Berap een inschatting op de stand van het saldo aan het eind van het jaar, op basis van de realisatie van de

** Onder verwijzing wordt u verzocht aan te geven: het onderdeel en het paginanummer in de Programmabegroting.*

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
	“Sinds september 2024 biedt de gemeente in de voormalige zusterflat (Broekstraat 9, Velp) 260 opvangplekken aan asielzoekers aan. De kosten die de gemeente hiervoor maakt worden met een vaste normvergoeding per aangeboden plek door het Rijk ruimschoots gedekt. De gemeente houdt hierbij het realisatieprincipe aan. Dat wil zeggen dat positieve resultaten worden, gezien de specifieke projectvorm en de daarbij horende onzekerheden, pas gepresenteerd wanneer deze zijn gerealiseerd. De werkelijke lasten zijn over het eerste half jaar € 1.650K lager dan begroot.”	maanden van 2026. Maar u heeft het over het eerste half jaar van 2026. Hoe zit dat?	eerste vier maanden. Op dit onderdeel weten wij dat we daarmee te conservatief inschatten, dus is het betrokken op de eerste zes maanden.
18		Het budget voor gladheidsbestrijding blijkt grotendeels een PM-post te zijn geweest. Daarnaast zijn aanbestedingsprijzen fors gestegen. Waarom is een jaarlijks terugkerende wettelijke taak niet realistischer begroot? Welke gevolgen heeft dit voor toekomstige begrotingen?	Dit valt niet realistisch te begroten. Hiervoor verschillen de uitgaven per jaar gewoon te veel door weersinvloeden. En zijn zoals aangegeven de prijzen fors gestegen bij de nieuwe aanbesteding.

** Onder verwijzing wordt u verzocht aan te geven: het onderdeel en het paginanummer in de Programmabegroting.*

Nr.	Verwijzing (A)	Vraag	Antwoord
19	Vastgoed	In de samenvatting wordt het niet realiseren van een taakstelling vastgoed van € 1 miljoen genoemd. En daarnaast nog eens een negatieve vastgoedbijstelling van € 402.000. Wordt die 1 M dit in 2027 wél gehaald? Waar waren de Dumpel en Theothorne	Dit is afhankelijk van de besluitvorming van de raad in het dossier EVMC. Mbt tot De Dumpel en Theothorne zie beantwoording vraag 1.
20	Financieel perspectief	Omdat Rheden tegelijkertijd een bestuurlijke fusie met Brummen onderzoekt, is de structurele financiële positie extra relevant. Geeft deze Berap het financieel beeld van het college voor 2027-2030 zonder fusie? Welk beeld verwacht het college indien de fusie met Brummen doorgaat? Welke financiële risico's worden mogelijk doorgeschoven naar de nieuwe gemeente? Deze laatste vraag raakt waarschijnlijk de kern van het debat, omdat de bestuursrapportage laat zien dat de actuele financiële positie nog beheersbaar is, maar dat er onder de oppervlakte diverse structurele tekorten ontstaan die de komende jaren bepalend kunnen worden.	De voorliggende 1 ^e berap 2026 is gericht op onze gemeente Rheden, dus zonder financiële effecten van de aanstaande fusie. Het traject van samenvoeging met gemeente Brummen vergt een zorgvuldige en gedegen aanpak. Dit betreft onder andere de harmonisatie van het financiële beleid. Een onderdeel daarvan is risicomanagement, wat tot uitdrukking komt in de paragraaf weerstandsvermogen (en het daarin opgenomen risicoprofiel) die beide gemeenten in hun begroting opnemen. Hier is ook een rol aan de provinciaal toezichthouder toebedeeld, die de financiën van beide gemeenten beoordeelt. Vanaf het moment dat er een formeel besluit is genomen om te komen tot fusie van beide gemeenten, ligt er voor betrokken gemeenten de eis dat alle jaarschijven in de meerjarenbegroting structureel sluitend zijn.